

Intervisie op zorgboerderijen

Aan de slag met het netwerk

Versie 15-10-2025

Zorgboeren Zuid-Holland
Buitengewoon betrokken

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Wat is intervisie?	4
Voorbeelden uit de praktijk	5
Praktijkonderzoek naar het effect van intervisie met ouders	6
Handleiding	7
Regels binnen intervisie	8
Tips uit de praktijk	8
Bronvermelding	9

Inleiding

Intervisie is een gespreksvorm waarin mensen met elkaar in gesprek gaan over vraagstukken uit de dagelijkse praktijk. Het doel is om ervaringen te delen, herkenning te vinden en samen oplossingen te verkennen voor praktische of persoonlijke uitdagingen.

Intervisie buiten de professionele context

Hoewel intervisie van oorsprong vooral wordt toegepast binnen groepen van professionals, wordt deze methode steeds vaker ingezet bij niet-professionals. Ook zij kunnen veel baat hebben bij het uitwisselen van ervaringen en het gezamenlijk nadenken over vraagstukken uit het dagelijks leven.

Op veel zorgboerderijen wordt steeds meer aandacht besteed aan niet alleen de ondersteuning van de cliënt/deelnemer, maar ook aan het versterken van het netwerk eromheen. Ouders ervaren bijvoorbeeld regelmatig druk in de thuissituatie, spanningen in de relatie en zorgen rondom de opvoeding. Uit onderzoek blijkt dat interventies die peer support of andere interventies bieden aan ouders, waardevol zijn: ouders voelen zich gehoord, leren van elkaars aanpak en ervaren minder eenzaamheid of stress.

Zo laat het onderzoek van Bektas et al. (2021) zien dat ouder-kindbijeenkomsten, waarin ouders ervaringen uitwisselen over opvoeding en gezondheid, bijdragen aan meer kennis, zelfvertrouwen en onderlinge steun. Een systematische review van Foster et al. (2022) concludeert bovendien dat peer support-programma's het welzijn en de kwaliteit van leven van ouders of verzorgers van kinderen met een beperking of chronische aandoening verbeteren. Ook een studie van Klooster et al. (2020) toont aan dat online groepsinterventies voor ouders leiden tot vermindering van angst en depressieve klachten en een beter gevoel van verbondenheid.

De kracht van intervisie

Intervisie blijkt daarmee een krachtig instrument dat niet alleen het welzijn van ouders versterkt, maar ook indirect bijdraagt aan de zorg en ontwikkeling van hun kinderen. Het uitgangspunt is duidelijk: je staat er niet alleen voor. Door in gesprek te gaan met anderen en ervaringen te delen, bouw je aan een netwerk waarop je kunt terugvallen – zowel binnen als buiten de professionele ondersteuning.

Intervisie kan ook waardevol zijn voor andere doelgroepen, zoals mantelzorgers, vrijwilligers of mensen die langdurig zorgtaken uitvoeren. Zij ervaren vaak vergelijkbare gevoelens van overbelasting, verantwoordelijkheid en behoefte aan erkenning. Door intervisie aan te bieden aan deze groepen kan onderlinge steun worden versterkt, kunnen inzichten worden gedeeld en gevoelens van isolatie worden verminderd. Dit versterkt de draagkracht van de persoon die langdurig zorgtaken uitvoert.

Handleiding

Deze handleiding helpt je stap voor stap inzicht te krijgen in hoe intervisie georganiseerd kan worden. In de volgende hoofdstukken vind je:

- m een uitleg over wat intervisie inhoudt;
- m voorbeelden uit de praktijk;
- m een praktisch stappenplan voor het opzetten van intervisiebijeenkomsten
- m voorbeeld-regels die bijdragen aan een veilige en open sfeer;
- m praktische tips uit de dagelijkse praktijk van zorgboerderijen.

Wat is intervisie?

Intervisie, ook wel intercollegiale consultatie genoemd, is een leermethode waarbij deelnemers met een vergelijkbare achtergrond of ervaring problemen en vraagstukken bespreken. Het is een vorm van 'peer coaching', waarbij deelnemers elkaar helpen door kritische en verhelderende vragen te stellen. Zo leer je van elkaars ervaringen en inzichten en ontdek je nieuwe manieren om met uitdagingen om te gaan (Nederlands Jeugdinstituut, z.d.).

Het doel van intervisie is om nieuwe inzichten te krijgen, persoonlijke vaardigheden te ontwikkelen en andere manieren om te handelen ontdekken. Intervisie biedt de mogelijkheid om te leren van elkaars ervaringen. Mensen kiezen voor intervisie als mensen meer inzicht willen krijgen in het eigen denken en handelen, als men kennis wilt toepassen in de dagelijkse praktijk, als men op zoek is naar oplossingen en samenwerkingskracht voor persoonlijke vraagstukken of als men in groepsverband wilt leren van de ervaringen van anderen (Nederlands Jeugdinstituut, z.d.).

Vormen van intervisie

- Probleemgerichte intervisie: een deelnemer brengt een vraag of probleem in. Samen wordt onderzocht welke oplossingen mogelijk zijn.
- Oplossingsgerichte intervisie: de focus ligt op het vinden van oplossingen, zonder dat anderen ongevraagd advies geven. Vragen helpen de deelnemer zelf tot een oplossing te komen.

Intervisie verschilt van supervisie of moreel beraad: het gaat bij intervisie niet om wat juist of fout is, maar om leren door reflectie en het delen van ervaringen. Het proces is gestructureerd, maar kan zelfsturend zijn (Nederlands Jeugdinstituut, z.d.).

Voorbeelden uit de praktijk

Twee zorgboerderijen, aangesloten bij Stichting Zorgboeren Zuid-Holland geven intervisie aan ouders.

Zorgboerderij De Parel

Bali Herlaar startte het idee om intervisie met ouders te organiseren op [Zorgboerderij De Parel](#) in Streefkerk. Ouders praten met elkaar over uitdagingen in hun thuissituatie, denken samen na over oplossingen en ondersteunen elkaar actief. Zo ontstaat een sfeer waarin ouders zich gehoord en gesteund voelen. Er zijn aparte groepen voor moeders en een groep voor vaders, zodat iedereen zich op zijn gemak voelt.

Zorgboerderij NATUUR JZ – Plukhoek Mookhoek

Ook bij [Zorgboerderij NATUUR JZ](#) in Mookhoek wordt intervisie voor ouders aangeboden. Hier merken ouders dat zij sterker in hun rol staan, wat de ontwikkeling van hun kinderen positief beïnvloedt. Onder begeleiding van een medewerker gaan ouders regelmatig met elkaar in gesprek. Ondanks de diversiteit aan zorgvragen voelen zij zich gehoord en gesteund door de groep.

Bij de intervisiebijeenkomsten op de twee zorgboerderijen staat telkens een concreet vraagstuk van één van de ouders centraal: waar loop je thuis tegenaan? De groep wisselt ervaringen uit, onderzoekt mogelijke oplossingen en kijkt naar praktische strategieën die in de thuissituatie toepasbaar zijn. Ouders ontdekken vaak veel herkenning bij elkaar en merken dat hun ervaringen overeenkomen met die van anderen. Dit versterkt het gevoel gezien en gehoord te worden, en biedt praktische steun bij de dagelijkse opvoeding.

Dit project wordt mede mogelijk gemaakt door de [Eleven Floower Foundation](#) en het [Fonds Landbouw en Zorg](#), waarvoor grote waardering bestaat.

Ben je benieuwd hoe het werkt? Bekijk de [video](#) over intervisie.

Praktijkonderzoek naar het effect van intervisie met ouders

Zeven jaar geleden zijn op een van de zorgboerderijen binnen Stichting Zorgboeren Zuid-Holland intervisiebijeenkomsten gestart voor moeders van jeugdige cliënten met gedragsproblematiek. Momenteel organiseren twee zorgboerderijen binnen de stichting intervisiebijeenkomsten voor ouders van cliënten. Hoewel de eerste signalen uit de praktijk positief zijn, is er nog weinig onderzoek gedaan naar het effect van dergelijke bijeenkomsten op zorgboerderijen (De Vor, 2025).

Onderzoek

Het doel van onderzoek was om na te gaan wat het effect is van intervisie met ouders op de thuissituatie en hoe dit de kwaliteit van zorg op de zorgboerderij beïnvloedt. Het onderzoek is kwalitatief van aard. Hiervoor is gebruikgemaakt van een digitale enquête onder ouders die deelnamen aan de intervisie (13 van de 18 ouders hebben deze ingevuld), en diepte-interviews met intervisiebegeleiders van de zorgboerderijen (De Vor, 2025).

Resultaten

Uit de enquête en interviews blijkt dat ouders de intervisiebijeenkomsten ervaren als steunend, waardevol en veilig. Er worden veel herkenning en openheid ervaren, en ouders voelen zich minder alleen in hun zorgtaken. Dit sluit aan bij literatuur die stelt dat het delen van ervaringen met gelijkgestemden stress kan verlichten en herkenning biedt (Sharma et al., 2022).

Veel ouders halen inzichten uit het horen van ervaringen van anderen, het uitwisselen van tips en het delen van hun eigen verhaal. Hoewel niet alle ouders hun gedrag direct aanpassen, ervaren zij dat het alleen al bespreken van situaties op zichzelf al helpend kan zijn.

Ook de samenwerking met de zorgboerderij wordt door sommige ouders versterkt ervaren. Ouders voelen zich gehoord en merken dat zorgprofessionals meer inzicht krijgen in hun thuissituatie. Dit kan bijdragen aan een betere afstemming tussen ouders en zorgprofessionals, al verschilt de mate waarin dit gebeurt per ouder. Intervisiebegeleiders bevestigen dat de bijeenkomsten de band met ouders versterken en dat de zorgboerderij beter zicht krijgt op de thuissituatie van cliënten.

In sommige gevallen wordt de begeleiding op de zorgboerderij afgestemd op wat ouders tijdens de intervisie delen. Een intervisiebegeleider die zelf ook zorgboerin is, gaf aan dat succesvolle thuisstrategieën soms meegenomen worden in de begeleiding van de cliënt op de zorgboerderij (De Vor, 2025).

Conclusie

Intervisiebijeenkomsten met ouders vormen een waardevolle aanvulling op de zorg op zorgboerderijen. De bijeenkomsten bieden:

- steun en erkenning voor ouders,
- inzicht in situaties en uitdagingen, en
- praktische tips die thuis kunnen worden toegepast.

Hiermee kan geconcludeerd worden dat de hoofdvraag positief kan worden beantwoord: intervisie heeft voor veel ouders een positief effect op de thuissituatie en draagt bij aan de kwaliteit van de zorg, doordat het contact tussen ouders en zorgboerderij beter afgestemd wordt (De Vor, 2025).

Aanbevelingen

Op basis van de conclusies volgen enkele aanbevelingen om intervisiebijeenkomsten verder te ontwikkelen en te versterken:

1. **Meer afstemming op de zorgboerderij:** Wanneer, met toestemming van de ouders, informatie uit de intervisie wordt gedeeld, kan de zorg beter aansluiten op wat er thuis gebeurt. Dit bevordert de afstemming en daarmee de kwaliteit van zorg.
2. **Vervolgonderzoek:** Voer in de toekomst onderzoek uit met een grotere groep ouders op meerdere zorgboerderijen (De Vor, 2025).

Handleiding

Vorbereiding

Stap 1

- Peil de interesse:** Ga na of er onder de doelgroep behoefte is aan intervisiebijeenkomsten.
- Bepaal het doel:** Maak duidelijk of de intervisie bedoeld is voor emotionele steun, het delen van praktische (opvoed)tips, of een combinatie van beide.
- Kies de doelgroep:** Richt de groep bijvoorbeeld op ouders van cliënten met specifieke gedragsuitdagingen, of op alle mantelzorgers binnen de zorgboerderij.
- Bedenk de aanpak:** Wie organiseert de bijeenkomsten, waar vinden ze plaats en op welke momenten?
- Financiering:** Bepaal vooraf hoe de bijeenkomsten worden bekostigd. Dit kan bijvoorbeeld via een indicatie van de client, subsidies vanuit de gemeente of de eigen bijdrage van de deelnemers.

Stap 2

Organisatie

- Kies de locatie:** Kies een rustige, vertrouwde ruimte op de zorgboerderij waar mensen zich op hun gemak voelen.
- Bepaal de frequentie:** Een bijeenkomst eens per drie maanden werkt in de praktijk vaak goed voor voldoende continuïteit.
- Bepaal de duur:** Een bijeenkomst duurt doorgaans 1,5 uur.
- Groepssamenstelling:** Een vaste groep van minimaal 4 en maximaal 8 deelnemers is ideaal. Zo kan er vertrouwen groeien, terwijl de groep werkbaar blijft als er iemand een keer afwezig is of en cliënt uit zorg gaat.

Begeleiding en structuur

Stap 3

- Kies een gespreksleider:** Wijs een vaste begeleider aan (bijvoorbeeld de zorgboer of een medewerker) die de bijeenkomsten leidt en zorgt voor structuur.
- Bedenk een vaste opbouw:** een vaste opbouw voorkomt dat het een informeel bijpraatje wordt. Begin elke bijeenkomst met een korte check-in, terugkoppeling op het effect van de vorige bijeenkomst, bespreek daarna een centraal thema of casus, en sluit af met een reflectieronde.
- Werkvormen:** Gebruik methoden zoals:
 - > **Incidentmethode:** een casus wordt stap voor stap besproken; uitleg, informatie verzamelen met behulp van vragen, verschillende perspectieven bekijken, ervaringen delen en reflecteren op proces en inhoud.
- Inbreng:** Stimuleer de groep om zelf onderwerpen aan te dragen die voor hen relevant zijn. Voorbeelden van thema's:
 - > Omgaan met stress in de thuissituatie
 - > De relatie tussen ouders/stel onderling
 - > De relatie tussen ouder en kind
 - > De invloed en impact op het gezin/familie
 - > Grenzen stellen en consequent blijven

Stap 4

Afspraken en veiligheid

- Vertrouwelijkheid:** Spreek af dat alles wat besproken wordt binnen de groep blijft.
- Veilige sfeer:** Zorg voor respect, openheid en gelijkwaardigheid binnen de groep.
- Bijsturen:** Grijp in als de sfeer onveilig wordt of als de bijeenkomsten anders verlopen dan bedoeld.

Organisatie

Stap 5

- Feedback verzamelen:** Vraag regelmatig hoe de intervisie ervaren wordt. Wat vindt de groep waardevol? Wat kan beter?
- Aanpassen en verbeteren:** Gebruik de feedback om de opzet of inhoud van de bijeenkomsten waar nodig aan te passen of uit te breiden.

Regels binnen intervisie

Duidelijke regels zorgen voor structuur, veiligheid en een open sfeer tijdens intervisiebijeenkomsten. Door samen afspraken te maken, weten alle deelnemers wat zij van elkaar kunnen verwachten. Dit bevordert het vertrouwen en zorgt ervoor dat iedereen zijn of haar ervaringen kan delen zonder oordeel.

Belangrijkste regels:

- m* **Vertrouwelijkheid:** Alles wat tijdens de intervisie wordt besproken, blijft binnen de groep.
- m* **Actieve deelname:** Iedereen levert een bijdrage.
- m* **Luisteren zonder te onderbreken:** Iedereen krijgt de ruimte om zijn verhaal te doen.
- m* **Open houding:** Stel verkennende vragen en geef geen oordeel over wat een ander deelt.
- m* **Adviezen pas later:** Geef pas advies of tips nadat de verhelderingsfase is afgerond.
- m* **Respect voor verschillen:** Erken dat iedereen een eigen ervaring, achtergrond en manier van omgaan heeft.
- m* **Rol van de gespreksleider:** De gespreksleider bewaakt de structuur, tijd en sfeer van het gesprek, maar is niet verantwoordelijk voor de inhoud.

Tips uit de praktijk

De volgende tips kunnen helpen om intervisiebijeenkomsten soepel en effectief te laten verlopen:

- m* **Begin klein:** Start met een kleine groep en breid later uit. Zo kunnen zowel jij als de deelnemers rustig wennen aan het format.
- m* **Houd het laagdrempelig:** Zorg dat bijeenkomsten praktisch en herkenbaar blijven, zonder te veel theoretische informatie.
- m* **Plan vooruit:** Plan direct na de bijeenkomsten een nieuwe datum, zodat deelnemers zich kunnen voorbereiden en rekening kunnen houden met hun agenda.
- m* **Creëer een huiselijke sfeer:** Een kopje koffie, thee of een kleine versnapering kan bijdragen aan een ontspannen en open sfeer.
- m* **Documenteer inzichten:** Noteer besproken thema's en inzichten. Dit helpt toekomstige groepen om te leren van eerdere bijeenkomsten en bevordert continuïteit.
- m* **Terugkoppeling:** Begin elke nieuwe bijeenkomst met een korte terugblik op de vorige. Bespreek welke inzichten en adviezen helpend waren en waarom wel of niet. Dit versterkt het leerproces en de betrokkenheid van ouders.
- m* **Behoud structuur:** gebruik vaste werkvormen om het leerproces te ondersteunen en iedereen actief te betrekken.

Bronvermelding

- Bektas, G., Boelsma, F., Wesdorp, C. L., Seidell, J. C., Baur, V. E., & Dijkstra, S. C. (2021). Supporting parents and healthy behaviours through parent–child meetings: A qualitative study in the Netherlands. *BMC Public Health*, 21(1), 1288. <https://doi.org/10.1186/s12889-021-11248-z>
- De Vor, S. (2025, 23 juni). Intervisiebijeenkomsten op zorgboerderijen [Afstudeeronderzoek, Aeres Hogeschool]. Foster, K., Mitchell, R., Van, C., Young, A., & McCloughen, A. (2022). Effectiveness of peer support programmes for improving well-being and quality of life in parents/carers of children with disability or chronic illness: A systematic review. *Journal of Advanced Nursing*, 78(1), 24–37. <https://doi.org/10.1111/jan.15012>
- Klooster, J., Grootenhuis, M. A., Maurice-Stam, H., & Last, B. F. (2020). Online psychosocial group intervention for parents: Positive effects on anxiety and depression. *European Journal of Pediatrics*, 179(9), 1393–1402. <https://doi.org/10.1007/s00431-020-03638-0>
- Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.). Intervisie. Nederlands Jeugdinstituut. Geraadpleegd op 13 oktober 2025, van <https://www.nji.nl/professionalisering/intervisie>
- Sharma, S., Govindan, R., & Kommu, J. V. S. (2022). Effectiveness of Parent-to-Parent Support Group in Reduction of Anxiety and Stress Among Parents of Children With Autism and Attention Deficit Hyperactivity Disorder. *Indian Journal of Psychological Medicine*, 44(6), 575-579. <https://doi.org/10.1177/02537176211072984>

Handboek Intervisie op zorgboerderijen

Stichting Zorgboeren Zuid-Holland

Een praktische handleiding voor zorgboerderijen en professionals om mensen met zorg-taken te ondersteunen, ervaringen te delen en een sterk netwerk te bouwen

Fortuijnplein 25
2964 BE Groot-Ammers

0184 - 605 301

www.zorgboerenzuidholland.nl

info@zbzh.nl

Zorgboeren
Zuid-Holland

